

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej o współpracy kulturalnej i naukowej,

podpisana w Pradze w dniu 16 września 1991 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 16 września 1991 r. została podpisana w Pradze Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej o współpracy kulturalnej i naukowej w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej o współpracy kulturalnej i naukowej

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

kierując się pragnieniem dalszego rozwijania i pogłębiania wszechstronnej współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Czeską i Słowacką Republiką Federacyjną,

przekonane, że współpraca kulturalna i naukowa przyczynia się do wzbogacania kultur narodowych obu Państw, połączonych wspólnotą losów historycznych i wspólnym rodowodem kultury europejskiej, sprzyja wzajemnemu po-

znaniu i zbliżeniu ich narodów oraz umacnianiu wzajemnej przyjaźni,

przeświadczone, że rozszerzanie i pogłębianie współpracy w dziedzinie kultury i nauki służyć będzie rozwojowi kulturalnemu i gospodarczemu narodów obu Państw,

pragnąc przyczynić się przez współpracę kulturalną i naukową do utrwalania pokoju, bezpieczeństwa i likwidacji napięć, zgodnie z zasadami i postanowieniami Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie,

wiedzione wspólnym pragnieniem wniesienia swego wkładu do budowy tożsamości kulturalnej Europy,

przeświadczone, że współpraca kulturalna i naukowa oraz szerokie kontakty międzyludzkie umożliwią budowanie trwałych i głębokich więzi między narodami obu Państw,

uwzględniając wielowiekowe ścisłe związki między kulturą polską, czeską i słowacką, pozytywne rezultaty i bogate doświadczenia wieloletniego współdziałania oraz szczególnie korzystne warunki rozwoju współpracy, wynikające z bezpośredniego sąsiedztwa i pokrewieństwa językowego,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą wspierać wszechstronną współpracę w dziedzinie kultury i sztuki, nauki, szkolnictwa, informacji, ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu oraz wzajemnych kontaktów między młodzieżą.

Artykuł 2

Umawiające się Strony będą popierać inicjatywy i działania podejmowane przez państwowe, społeczne i prywatne instytucje, organizacje i stowarzyszenia oraz osoby indywidualne na rzecz wzajemnego poznania i zbliżenia oraz rozwoju bezpośredniej współpracy z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami i osobami indywidualnymi drugiego Państwa dla realizacji celów niniejszej umowy.

Umawiające się Strony będą popierać tworzenie i działalność wspólnych polsko-czechosłowackich, polsko-czeskich i polsko-słowackich organizacji, stowarzyszeń i fundacji, służących osiągnięciu celów niniejszej umowy i wzajemnemu zbliżeniu narodów obu Państw.

Artykuł 3

Umawiające się Strony będą popierać i ułatwiać, na zasadzie obopólnego zainteresowania i wzajemnych korzyści, wymianę i współpracę we wszystkich dziedzinach szkolnictwa i nauki oraz będą stwarzać odpowiednie warunki dla bezpośrednich kontaktów między placówkami, organizacjami i stowarzyszeniami naukowymi, szkołami wyższymi, naukowcami i specjalistami obu Państw, w szczególności poprzez:

- a) wzajemne staże i wymianę wizyt naukowców, nauczycieli akademickich oraz innych specjalistów,
- b) uzgadnianie i realizowanie wspólnych programów i projektów badawczych oraz wymianę ich wyników,
- c) organizowanie wspólnych kursów, konferencji i sympozjów naukowych,
- d) wzajemne przyznawanie stypendiów i wymianę studentów i stażystów ze szkół wyższych,
- e) wymianę dokumentacji i informacji naukowej,
- f) wymianę literatury i periodyków naukowych oraz innych publikacji,
- g) wymianę materiałów audiowizualnych, organizowanie wystaw i innych prezentacji o charakterze naukowym,
- h) zapraszanie przedstawicieli drugiej Umawiającej się Strony do udziału w organizowanych przez jedną ze Stron kongresach, konferencjach i innych spotkaniach naukowych,
- i) rozwój placówek naukowo-dydaktycznych zajmujących się badaniami problematyki drugiego Państwa,
- j) współpracę historyków, etnografów i językoznawców, zajmujących się badaniem problematyki terenów obu Państw zamieszkałych przez ludność mieszaną pod względem narodowościowym.

Artykuł 4

1. Umawiające się Strony będą popierać i ułatwiać współpracę i wymianę w dziedzinie szkolnictwa, oświaty i nauki oraz stwarzać odpowiednie warunki dla bezpośrednich kontaktów między szkołami i instytucjami oświatowymi i naukowymi, w szczególności poprzez:

- a) wymianę nauczycieli i specjalistów z dziedziny oświaty,
- b) wymianę uczniów,
- c) wymianę programów szkolnych, podręczników i innych materiałów dotyczących systemów szkolnictwa i oświaty,
- d) współpracę w zakresie pomocy naukowych i dydaktycznych.

2. Umawiające się Strony będą wspierać naukę języka, literatury, historii i geografii drugiego Państwa w swych placówkach oświatowych oraz będą kontynuować, na zasadzie wzajemności, weryfikację podręczników szkolnych, szczególnie we fragmentach dotyczących historii i geografii drugiego Państwa, i w razie potrzeby będą wprowadzać poprawki do tych podręczników.

Artykuł 5

Umawiające się Strony będą popierać zainteresowanie dziedzictwem kulturalnym i współczesnymi osiągnięciami kulturalnymi drugiej Umawiającej się Strony.

W tym celu Umawiające się Strony będą popierać, na zasadzie obopólnego zainteresowania i wzajemnych korzyści, wymianę i współpracę we wszystkich dziedzinach kultury i sztuki oraz stwarzać odpowiednie możliwości współpracy między organizacjami, instytucjami i osobami działającymi w tych dziedzinach.

Umawiające się Strony będą popierać podejmowanie przez właściwe organy i instytucje rządowe oraz przez organizacje i instytucje pozarządowe przedsięwzięć służących zbliżeniu narodów obu Państw, w szczególności poprzez:

- a) współpracę teatrów, instytucji muzycznych, literackich, plastycznych i filmowych, bibliotek, muzeów, galerii, instytucji zajmujących się ochroną zabytków i przyrody, współpracę osób i ich wymianę, wymianę doświadczeń i materiałów ze wszystkich dziedzin kultury,
- b) wzajemne kontakty między stowarzyszeniami, uniami, związkami zrzeszającymi pisarzy, tłumaczy, kompozytorów, muzyków, artystów teatru, filmu, twórców telewizyjnych i radiowych, architektów i innych artystów,
- c) tłumaczenie i publikację dzieł artystycznych, literackich i naukowych autorów drugiego Państwa,
- d) prezentację utworów artystycznych drugiego Państwa na scenach teatralnych, w salach koncertowych, wystawowych, w kinach, telewizji i radiu,
- e) wymianę wystaw i innych prezentacji o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i informacyjnym,
- f) wymianę artystów i grup artystycznych,
- g) wymianę informacji — publikacji, książek, czasopism i pozostałych nośników informacji, w tym środków audiowizualnych,
- h) uczestnictwo swych przedstawicieli w festiwalach, konkursach, przeglądach, konferencjach i spotkaniach międzynarodowych o charakterze kulturalnym, organizowanych przez drugą Umawiającą się Stronę,

- i) indywidualne inicjatywy i przedsięwzięcia poszczególnych osób, tworzących nowe wartości kulturalne.

Artykuł 6

Umawiające się Strony zagwarantują swobodny rozwój kulturalny narodowej mniejszości polskiej w Czeskiej i Słowackiej Republice Federacyjnej oraz mniejszości czeskiej i słowackiej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Każda z Umawiających się Stron, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, zagwarantuje w szczególności:

- a) aby prawa i obowiązki osób należących do mniejszości narodowej były równe prawom i obowiązkom innych obywateli,
- b) aby osoby należące do mniejszości narodowej mogły utrzymywać i rozwijać swą własną kulturę w różnych jej aspektach, łącznie z językiem, literaturą, religią oraz zachowaniem dziedzictwa kulturalnego i historycznego swojego narodu, oraz uczestniczyć w nauczaniu w języku ojczystym,
- c) działalność szkół z językami ojczystymi drugiej Umawiającej się Strony, z możliwością wykorzystywania w nich polskich nauczycieli w Czeskiej i Słowackiej Republice Federacyjnej oraz czeskich i słowackich nauczycieli w Rzeczypospolitej Polskiej według zapotrzebowania Strony przyjmującej,
- d) aby osoby należące do mniejszości narodowej mogły uczyć lub pobierać naukę o ich własnej kulturze, łącznie z przekazywaniem języka, religii i kulturalnej tożsamości,
- e) aby osoby należące do mniejszości narodowej mogły rozpowszechniać, mieć dostęp i wymieniać informacje w swym języku ojczystym,
- f) możliwości działania organizacji społeczno-kulturalnych mniejszości narodowych, w tym w szczególności działalności wydawniczej i prasowej w ich językach poprzez stworzenie odpowiednich warunków formalno-prawnych, jak i wspieranie materialne i finansowe.

Artykuł 7

Umawiające się Strony będą popierać nauczanie i upowszechnianie języka lub języków i literatury drugiego Państwa i w tym celu udzielać wszechstronnej pomocy w nauczaniu tych języków w szkołach, uczelniach i instytucjach kulturalno-oświatowych, jak również popierać działalność katedr i lektoratów języków polskiego, czeskiego i słowackiego w swoich uniwersytetach.

Umawiające się Strony będą popierać wymianę uczniów, studentów, wykładowców, nauczycieli, lektorów i naukowców z dziedziny języków i literatury polskiej, czeskiej i słowackiej oraz wymianę i kształcenie tłumaczy.

Umawiające się Strony będą popierać wspólne opracowywanie pomocy naukowych, w tym słowników, organizowanie kursów i seminariów językowych, wspólne badania w zakresie polonistyki, bohemistyki i słowacystyki oraz wydawanie i wymianę literatury i prac naukowych z tych dziedzin.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą rozwijać współpracę w zakresie przekładów literatury pięknej, naukowej i popularno-naukowej w dziedzinie ruchu wydawniczego i obrotu książkami. W tym celu będą popierać w szczególności:

- współpracę między wydawnictwami,
- szeroką wymianę, upowszechnianie i propagowanie literatury narodowej, udzielając tej dziedzinie współpracy wszelkiej możliwej pomocy.

Artykuł 9

Umawiające się Strony będą udzielać poparcia współpracy między archiwami, bibliotekami, muzeami i galeriami oraz instytucjami konserwacji zabytków, a także ochrony przyrody obu Państw.

Będą one, zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi, zapewniać swobodny dostęp pracowników nauki, wykładowców i studentów drugiej Umawiającej się Strony do materiałów znajdujących się w archiwach, bibliotekach, instytutach naukowych i innych podobnych instytucjach.

Artykuł 10

Umawiające się Strony będą popierać współpracę między osobami fizycznymi i prawnymi uprawnionymi do prowadzenia międzynarodowej działalności komercyjnej w dziedzinach regulowanych niniejszą umową.

Artykuł 11

Umawiające się Strony będą popierać współpracę kulturalną między związkami zawodowymi, organizacjami młodzieżowymi, towarzystwami upowszechniania wiedzy oraz innymi organizacjami.

W ramach niniejszej umowy Umawiające się Strony szczególną uwagę poświęcą współpracy między organizacjami osób niepełnosprawnych.

Artykuł 12

Umawiające się Strony będą popierać swobodny wzajemny przepływ informacji o życiu politycznym, gospodarczym, kulturalnym, naukowym i sportowym drugiego Państwa, poświęcając szczególną uwagę pogłębianiu i poszerzaniu informacji o drugim Państwie w procesie nauczania i wychowania młodzieży, w wydawnictwach encyklopedycznych, podręcznikach szkolnych i środkach masowego przekazu.

W tym celu Umawiające się Strony będą popierać rozszerzanie kontaktów między redakcjami gazet i czasopism, radiem i telewizją, agencjami prasowymi i wydawnictwami prasowymi oraz stowarzyszeniami dziennikarzy.

Umawiające się Strony zwrócą uwagę na dostępność prasy drugiej Strony na terytorium swojego Państwa oraz, w miarę możliwości, będą umożliwiać odbiór programów radiowych i telewizyjnych drugiej Umawiającej się Strony.

Umawiające się Strony będą popierać wymianę dziennikarzy, programów radiowych i telewizyjnych oraz stwarzać będą warunki do dalszego ułatwiania pracy dziennikarzy.

Umawiające się Strony umożliwią tworzenie i swobodne działania instytucji oraz popierać będą inicjatywy, których celem będzie wymiana i upowszechnianie informacji o drugim Państwie.

Artykuł 13

Umawiające się Strony popierać będą nawiązywanie bezpośredniej współpracy i kontaktów osobistych między przedstawicielami instytucji, organizacji i stowarzyszeń kulturalnych, naukowych, informacyjnych, sportowych oraz innych, a także grup obywateli obu Państw, w szczególności poprzez bezpośrednią wymianę kulturalną, naukową, informacyjną, sportową, młodzieżową i inną, na szczeblu lokalnym i regionalnym, a także na podstawie umów między miastami.

Artykuł 14

Umawiające się Strony będą popierać bezpośrednio kontakty Rzeczypospolitej Polskiej z Czeską Republiką i Słowacką Republiką, jak również współpracę między regionami, powiatami i gminami oraz innymi jednostkami terytorialnymi i administracyjnymi. Będą wspomagać partnerską współpracę i bezpośrednio kontakty między miastami.

Umawiające się Strony będą popierać rozwój wszechstronnych bezpośrednich kontaktów między zaprzyjaźnionymi gminami, powiatami, województwami i miastami, zwłaszcza przygranicznymi, obu Państw w dziedzinach stanowiących przedmiot niniejszej umowy.

Umawiające się Strony będą w szczególności popierać przygraniczne i regionalne inicjatywy kulturalne, oświatowe, naukowe, społeczne, sportowe i turystyczne, podejmowane przez samorządy, grupy społeczne i obywatelskie po obu stronach granicy.

Artykuł 15

Umawiające się Strony będą popierać współpracę w zakresie szkolnictwa i nauk medycznych.

Artykuł 16

Umawiające się Strony będą ułatwiać i popierać wymianę młodzieży oraz współpracę w dziedzinie kultury fizycznej, sportu i turystyki.

Artykuł 17

Umawiające się Strony będą się wzajemnie informować o ważniejszych imprezach dotyczących dziedzin współpracy, które stanowią przedmiot niniejszej umowy. Będą także popierać wzajemny udział swych przedstawicieli w imprezach organizowanych przez drugą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 18

Każda z Umawiających się Stron zapewni obywatelom drugiego Państwa ustawową ochronę praw autorskich, w celu ułatwienia upowszechniania i popularyzacji wartości intelektualnych i kulturalnych.

Artykuł 19

Umawiające się Strony będą współpracować i wzajemnie się popierać w europejskich instytucjach kulturalnych

- Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
 - jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
 - będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 21 listopada 1991 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

i naukowych, w organizacjach międzynarodowych oraz na międzynarodowych zjazdach i konferencjach naukowych i kulturalnych oraz wymieniać związane z tym doświadczenia.

Artykuł 20

Umawiające się Strony stwarzać będą warunki dla działalności ośrodków kultury i informacji zgodnie z Umową między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej o działalności ośrodków kultury i informacji, podpisaną w Pradze w dniu 10 grudnia 1982 r., oraz popierać będą tworzenie ich filii.

Artykuł 21

Umawiające się Strony będą opracowywać okresowe programy wykonawcze do umowy, określające warunki finansowe i organizacyjne.

Artykuł 22

Umowa niniejsza podlega przyjęciu zgodnie z prawem każdej z Umawiających się Stron i wejdzie w życie w dniu wymiany not stwierdzających to przyjęcie.

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy traci moc Umowa o współpracy kulturalnej między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, podpisana w Warszawie dnia 22 stycznia 1966 r.

Artykuł 23

Niniejsza umowa zawarta jest na okres pięciu lat. Ulega ona automatycznemu przedłużaniu na dalsze okresy pięcioletnie, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji na sześć miesięcy przed upływem danego okresu ważności.

Sporządzono w Pradze dnia 16 września 1991 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i czeskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
Iwo Byczewski

Z upoważnienia
Rządu Czeskiej i Słowackiej
Republiki Federacyjnej
Zdenek Matiejka

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L. S.